

Агура Ю. О.

студентка кафедри економіки, менеджменту та комерційної діяльності

Науковий керівник: Ткачук О. В., канд. екон. наук, доцент

кафедри економіки, менеджменту та комерційної діяльності

Центральноукраїнський національний технічний університет

м. Кропивницький, Україна

ВПЛИВ ФІНАНСОВОЇ ПОЛІТИКИ НА РОЗВИТОК ІННОВАЦІЙНОГО ПІДПРИЄМНИЦТВА

На сьогодні однією із складових забезпечення динаміки зростання, конкурентоспроможності економіки України є утвердження інноваційної моделі розвитку підприємства. Саме такий шлях дає можливість Україні зберегти і найбільш ефективно використовувати наявний науковий та технічний потенціал для здійснення структурних технологічних змін та зайняти належне місце в світовому співтоваристві. Питання інноваційного розвитку та регулювання іноземного інвестування постійно знаходиться в полі зору дослідників. Для переходу економіки України на інноваційний шлях розвитку необхідно реформування механізм його фінансового забезпечення. Цей механізм повинен ґрунтуватися на мотиваційних стимулах та моделі забезпечення суб'єктів інноваційної діяльності всіма необхідними ресурсами для впровадження інновацій. До самого інноваційного процесу повинні залучатися якомога більше економічних суб'єктів, які мають вільні виробничі потужності, інформаційні ресурси, матеріали та не матеріалі активи [1].

На нашу думку, продовжує залишатися відкритим питання про здатність фінансової політики взагалі забезпечити інноваційний шлях розвитку підприємства, зважаючи на внутрішні його властивості в умовах нової специфіки організації економічного та суспільного буття. В зв'язку з цим актуалізується необхідність теоретичного осмислення ролі інновацій у контексті реалізації модернізаційного проекту суспільного розвитку. Ефективність інноваційного розвитку можлива за рахунок виходу з тих обмежень, насамперед фінансових, в яких опинилася національна економіка. Проте і досі ці питання недостатньо досліджені, особливо щодо науково-методологічного і практичного забезпечення, внаслідок чого має місце неадекватність наявних рекомендацій. В цілому потреба у формуванні цілісного уявлення про механізм фінансового забезпечення інноваційного розвитку підприємства постійно зростає як з теоретичних, так і практичних міркувань [2].

Дослідження взаємозв'язку фінансової та інноваційної політики дозволяє визначити, що можливості інноваційного розвитку підприємства зростають при поєднанні наявних фінансових ресурсів з можливостями технологічного та кадрового потенціалу національної економіки і окремих підприємств. Інноваційний розвиток стає джерелом нагромадження фінансових ресурсів та модифікації їх якісних характеристик у процесі виробництва та наукових досліджень і сприяє виходу суб'єкта господарювання з кінцевим продуктом на

ринок інновацій [3].

Принципи реалізації механізму фінансового забезпечення інноваційного розвитку підприємства включають в себе: цільове використання фінансових ресурсів в умовах жорстких бюджетних обмежень; узгодженість створення фінансового потенціалу та механізму його використання; продуктивність фінансового забезпечення інноваційного розвитку; системний підхід для забезпечення переходу від поетапного підходу фінансування до системного; розмежування джерел і механізму фінансового забезпечення щодо конкретних суб'єктів інноваційних відносин; концентрація інноваційного та фінансового потенціалу; пріоритетності, що дозволяє вирішити проблему розв'язання конкретного соціально-економічного завдання; узгодженості з обмеженістю коштів для реалізації завдань; розмежування джерел і механізму фінансового забезпечення щодо структурних елементів інноваційної системи. На підприємстві розроблено систему абсолютних, відносних та прирістних індикаторів, що оцінюють рівень фінансування інновацій за наступними групами: спрямованість, достатність та ефективність [4].

Основними проблемами фінансування інноваційного розвитку підприємств України є: низькі обсяги витрат підприємств на інноваційну діяльність; концентрація витрат підприємств на інновації напрямку придбання машин, обладнання та програмного забезпечення; низька частка витрат підприємств на внутрішні та зовнішні науково-дослідні роботи; нестача власних коштів та брак фінансової підтримки інноваційної діяльності підприємств з боку держави; відсутність довгострокового кредитування інноваційної діяльності підприємств з боку банківського сектора; підвищений ризик будь-яких форм інвестування. Рівень фінансового забезпечення інноваційного розвитку економіки України залежить від рівня фінансової стійкості банківської системи, але недостатньою умовою для забезпечення ефективних умов інноваційного зростання, ресурсний потенціал вітчизняного фінансового ринку також є вагомим джерелом вирішення проблем інноваційного розвитку [5].

Відповідно, основними шляхами вирішення виявлених проблем є: забезпечення пріоритету фінансування інноваційного розвитку вітчизняних підприємств під час розробки Проекту державного бюджету; фінансування за рахунок державного бюджету інноваційних розробок, що мають пріоритетне значення для держави; гарантування державою позик на інноваційний розвиток; удосконалення законодавства щодо венчурного інвестування для забезпечення фінансування інвестиційних проектів новостворених підприємств за рахунок інвестицій учасників фонду; створення пільгових умов для банківського кредитування інноваційної діяльності підприємств; створення сприятливого інвестиційного клімату для залучення іноземних інвестицій; сприяння практичній реалізації усіх нормативно-правових документів, які були розроблені для активізації інноваційного процесу на макрорівні та мікрорівні [6].

Отже, ефективне управління фінансовим забезпеченням інноваційного

розвитку передбачає здійснення певної фінансової політики, критичною складовою якої є пошук достатніх обсягів фінансових ресурсів. Враховуючи, що власні кошти є практично єдиним джерелом фінансування інноваційного розвитку вітчизняних підприємств, найбільш пріоритетним є розробка та впровадження інструментів податкового стимулювання інноваційної діяльності підприємств, таких як: податкова знижка; податкові канікули; податкове списання; податковий кредит. Однозначно можна стверджувати, що інноваційний розвиток зумовлює зростання фінансової бази, фінансового потенціалу, а зростання рівня фінансового забезпечення, в свою чергу, впливає на ефективність інноваційних процесів.

Література:

1. Інноваційна політика: навчальний посібник / За заг. ред. Б.М. Андрушківа. – Тернопіль : ТзОВ «Терно-Граф», 2012. – 484 с.
2. Онишко С.В. Фінансовий потенціал інноваційного розвитку економіки // Фінанси України. – 2003. - № 6. – С. 67-74.
3. Колодізев О. М. Методологічні засади фінансового забезпечення управління інноваційним розвитком економіки : монографія / О. М. Колодізев. – Х. : ФОП Лібуркіна Л. М., ВД «ІНЖЕК», 2009. – 240 с.
4. Трансформація інноваційного потенціалу України в умовах інтеграції у світову економіку : під ред. В. І. Крамаренко, А. П. Румянцева. – Сімферополь : ТНУ ім. В.І. Вернадського, ДІАЙПІ, 2013. – 390 с.
5. Інноваційна складова економічного розвитку: Монографія. – К.: Ін-т економіки НАН України, 2000. – 262 с. (особистий внесок: розділ 5 “Фінансові важелі забезпечення інноваційного розвитку та шляхи їх вдосконалення”. – С. 195-247).
6. Global innovation index [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <https://www.globalinnovationindex.org/analysis-indicator>.

Акулов М. Г.

канд.екон. наук, доцент, професор кафедри технологій організації туризму і готельно-ресторанної справи
Уманський державний педагогічний університет імені Павла Тичини
м. Умань, Україна

ОСОБЛИВОСТІ ІНВЕСТИЦІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ У СФЕРІ ТУРИЗМУ

Інвестиційний розвиток сфери туризму значною мірою залежить від рівня економічного розвитку країни, а з іншого боку, інвестиційний динамізм сфери туризму є важливим поштовхом до економічного зростання країни. За експертними оцінками, при повноцінному використанні українського туристичного потенціалу надходження до бюджетів усіх рівнів можуть становити приблизно стільки ж (близько 10 млрд. дол. США на рік), скільки отримують країни, співвимірні з Україною за туристично-рекреаційним потенціалом [1].

Мета інвестицій, згідно Закону України «Про інвестиційну діяльність»